

گراند هتل

یادی از "گراند هتل" قدیمی ترین هتل ایران به بهانه بررسی یک پاکت نامه

رافیک آقاجانی

عضو انجمن مطالعات تمبرشناسی ایران

دی ماه ۱۳۹۹ خورشیدی

ویرایش دوم: آذر ۱۴۰۰ خورشیدی

پاکتی زیبا ارسالی از مسافری در گراند هتل لاله زار به کشور ایتالیا در سال ۱۹۲۹ میلادی با یک جفت تمبر ۱۵ شاهی تاجگذاری رضا شاه.

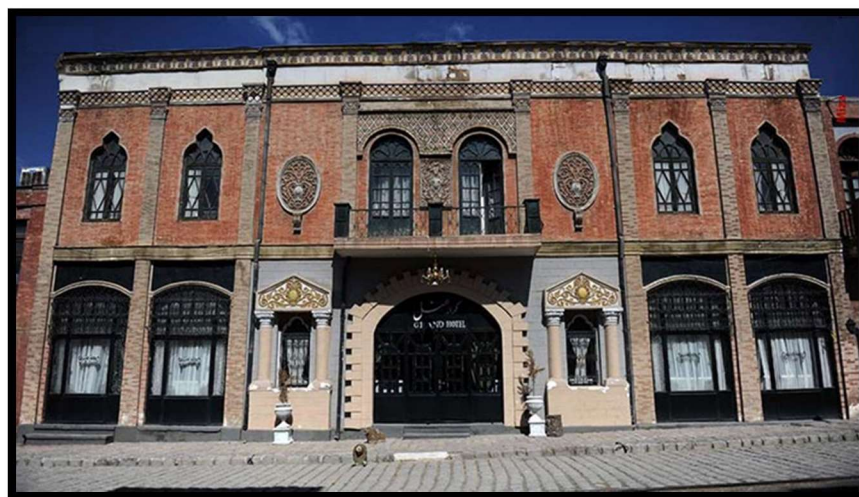
گراند هتل، قدیمی ترین هتل ایران و از آثار معماری اواخر دوره قاجاریه است. این هتل به دست یک مهاجر قفقازی به نام باقر خان به مساحت ۱۳۰۰ متر مربع در خیابان لاله زار جنوبی جنب کوچه ملی یا کوچه باربد کنونی ساخته شد. این هتل دارای ۲۵ اتاق و یک سالن نمایش ۶۰۰ نفری بود که به محلی برای رفت و آمد اشراف تبدیل شده بود. جالب است بدانید که در آن زمان با وجود این که در تهران لوله کشی آب و دستگاه تصفیه آب راه اندازی نشده بود، گراند هتل به وسیله مخزن آب برای رفاه حال مسافران توسط لوله کشی های کوتاه به اتاق ها و حمام های هتل آب گرم می رساند که این آب به درخواست میهمانان با هزینه بالا در لوله ی اتاق ها جریان پیدا می کرد. یک سالن بسیار بزرگ در این هتل وجود داشت که برای برنامه های هنری و ناهار خوری مورد استفاده قرار می گرفت که بعدها به عنوان سینما و سالن بالماسکه نیز از آن استفاده می شد. در آن زمان در سالن بزرگ هتل حضور هم زمان مرد و زن رایج نبود و سینما شب های به خصوصی را برای فروش بلیط

به خانم‌ها اختصاص داده بود که پس از آن بالکن سینما را برای خانم‌ها و پایین را برای آقایان در نظر گرفتند. الگوی پذیرایی در این هتل، از روش پذیرایی در هتل‌های اروپایی الهام گرفته شده بود. این هتل سه طبقه، اولین هتل مدرن در طهران بود که به سبک هتل‌های اروپایی ساخته شد. این هتل تا هنگام سلطنت رضا شاه پهلوی، مهم‌ترین هتل طهران بود و میزبان خوبی برای مسافران خارجی و رجال ایرانی به شمار می‌رفت.

این هتل یک سالن نمایش مدرنی نیز داشت و نمایشهای بسیاری در این هتل اجرا شد. بعدها این سالن به تماشاخانه تبدیل شد و نامش به تئاتر نصر تغییر یافت. گراند هتل در خیابان لاله زار تهران، محل اجرای نمایش نامه‌های میرزاده عشقی، شعرخوانی‌های عارف قزوینی و اجراهای قمرالملوک وزیری و روح‌انگیز بود. پیش از ساخت گراند هتل، اتباع خارجی که به ایران سفر می‌کردند، جهت اقامت به سفارت خانه‌های کشور متبوع خود می‌رفتند یا به بعضی از خانه‌های شمال تهران که به پانسیون تبدیل شده بودند، مراجعه می‌کردند. پس از ساخت گراند هتل، محل مناسب برای اقامت این افراد گردید.

بدون شک، اسم گراند هتل برای بسیاری از ما، یاد آور سریال زیبای هزارستان علی حاتمی نیز می‌باشد که به همت ایشان، نمونه‌ای از این هتل در شهرک سینمایی غزالی (در حومه تهران) ساخته شد.

نمایی از ساختمان گراند هتل در شهرک سینمایی غزالی

این هتل تا اواسط حکومت محمدرضا شاه میزبان مسافران مختلفی از داخل و خارج ایران بود که پس از آن به طور کامل از رونق افتاد و تعطیل شد.

امروزه این بنای تاریخی در اختیار فروشندگان لوازم الکتریکی قرار گرفته است که قبل از آن نیز گراند هتل در اختیار خیاطان و تریکو بافان بوده است. در حال حاضر دیگر از آجرکاری های ظریف و معماری زیبای هتل خبری نیست و اکثر فروشندگان اتاق ها را با طاق زدن بین کف و سقف های بلند به مغازه های دابلکس تبدیل کرده اند. علاوه بر آن بالکن های اتاق ها را نیز به انباری تبدیل کرده اند و به جای دیوارهای رو به راهرو نیز درهای بزرگ شیشه ای قرار داده اند.

همچنین حیاط این هتل که روزگاری یک باغچه بسیار باصفا بود، هم اکنون به باراندازی برای کالای مغازه ها تبدیل شده است و سر در بزرگ گراند هتل نیز کاملاً از بین رفته است.

منابع:

۱- ویکی پدیا، مدخل "گراند هتل"

<https://kite.ir/blog/834>

۲-

<https://safarnevis.com/?p=5414>

۳-

Grand Hotel

Remembering the "Grand Hotel", the oldest hotel in Iran, under the pretext of reviewing an envelope

Rafik Aghajani

Member of Iran Philatelic Study Circle

January 2021

Second Edition: December 2021

A beautiful envelope sent by a traveler to the Grand Hotel Lalehzar in Italy in 1929 with a pair of 15 Shah stamps crowning Reza Shah.

Grand Hotel is the oldest hotel in Iran and one of the architectural works of the late Qajar period. This hotel was built by a Caucasian immigrant named Baqer Khan with an area of 1300 square meters on Laleh zar South Street next to the current National Alley or Barbad Alley. The hotel had 25 rooms and a 600-seat auditorium, which became a place for aristocrats to travel. It is interesting to know that at that time, despite the fact that water pipes and water purifiers were not installed in Tehran, the Grand Hotel delivers hot water to the rooms and bathrooms of the hotel through short pipes through a water tank for the convenience of travelers. This water flowed in the pipes of the rooms at the request of the guests at a high cost. There was a very large hall in the hotel, which was used for art and dining events, which was later used as a cinema and masquerade hall. At that time, men and women were not always present in the big hall of the hotel, and the cinema had private nights for ticket sales for women, after which the balcony of the cinema was reserved for women and the balcony for men. The reception pattern at this hotel was inspired by the reception style in European hotels. This three-story hotel was the first modern hotel in Tehran to be built in the style of European hotels. This hotel was the most important hotel in Tehran until the reign of Reza Shah Pahlavi and was a good host for foreign travelers and Iranian dignitaries.

The hotel also had a modern theater and many performances were performed at the hotel. Later, this hall was turned into a theater and its name was changed to Nasr Theater. The Grand Hotel on Lalehzar Street in Tehran was the site of performances of Mirzadeh Eshghi's letters, Aref Qazvini's poetry readings, and Ghamralmoluk Vaziri and spiritual performances. Prior to the construction of the Grand Hotel, foreigners

traveling to Iran went to the embassies of their respective countries or to some of the houses in the north of Tehran that had been converted into boarding houses. After the construction of the Grand Hotel, it became a suitable place for these people to stay.

Undoubtedly, the name of the Grand Hotel is reminiscent of the beautiful series Hazar Dastan by Ali Hatami for many of us.

Until the middle of Mohammad Reza Shah's rule, this hotel hosted various travelers from inside and outside Iran, after which it completely collapsed and closed.

Today, this monument is available to electrical appliance sellers, before which the Grand Hotel was owned by tailors and knitters. There is no longer the fine brickwork and beautiful architecture of the hotel, and most vendors have turned the rooms into duplex shops by arching between floors and high ceilings. In addition, the balconies of the rooms have been turned into storage rooms and large glass doors have been installed instead of the walls facing the corridor.

Also, the courtyard of this hotel, which was once a very clean garden, has now been turned into a dock for shops, and the head of the Grand Hotel has been completely destroyed.

References:

- 1- Wikipedia, the entry of "Grand Hotel"
- 2- <https://kite.ir/blog/8342->
- 3- <https://safarnevis.com/?p=5414>